

KATERINA GORDEEVA

SODAN VIEMÄT ELÄMÄT

Kohtaloita Ukrainasta

Minerva

Sodan viemät elämät

KATERINA GORDEEVA

SODAN
VIEMÄT
ELÄMÄT

Kohtaloita Ukrainasta

Venäjän kielestä käänäny

Ari Rautala

minerva

MINERVA KUSTANNUS

HELSINKI

Alkuperäisteos: Унеси ты моё горе

© Katerina Gordeeva, 2023

The publication of the book was negotiated through Banke, Goumen & Smirnova Literary Agency (www.bgs-agency.com).

Suomenkielinen laitos

© Minerva Kustannus, 2024.

Minerva Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä.

Suomennos: Ari Rautala

Venäjänkielinen asiataarkastus: Maxim Fedorov

Kansi: Tilla Larkiala/ Taittopalvelu Yliveto Oy

Taitto: Taittopalvelu Yliveto Oy

ISBN 978-952-410-047-2

Painettu EU:ssa

Ja vihaa etelästä pohjoiseen
lentää, kevään ohittaen
J. Brodsky

*Isoäidilleni Rozalle, joka syntyi
Mykolajivissa ja kuoli Donin Rostovissa.
Isoäidilleni Katjalle, joka syntyi
Moskovassa ja kuoli Kiovassa.
Kaikille, joita rakastan molemmin puolin sotaa.*

SISÄLLYS

1. Torakat	9
2. Magneetti	19
3. Vatsa	36
4. Juuret	42
5. Sormus	59
6. ”Linssi”	67
7. Myssy	86
8. Jääkaappi	102
9. Silitysrauta.....	116
10. Unet	135
11. Piru	146
12. Silmät	166
13. Kahdeksan tuntia	179
14. Pullo	191
15. Pipsa Possu	209
16. Roaming	224
17. Suklaapatukka	257
18. Karhunvatukka	272
19. Kissa	286
20. Silava	305
21. Hunaja	316
22. Hanhi-hanhiset	328
23. Reunakiveys	345
24. Tyynyliina	356

LUKU 1

TORAKAT

On huhtikuun 29. päivän aamu vuonna 2022. Olen Venäjän ja Viron rajalla. Venäläiset kutsuvat paikkaa Šumilkinoksi, virolaiset Luhamaaksi. Neljä valvontakoppia, kolme venäläistä ja yksi virolainen, on ryhmitetty puolentoista kilometrin matkalle pitkin neuvostoaikeista Riika–Pihkovan valtatieä. Tien molemmin puolin kasvaa sankkaa metsää. Toisinaan rajanylittäjät saattavat nähdä rajalla liikkuvan ketun. Kettu ei vaikuta pelkäävän ihmisiä mutta ei päästä lähelleen, katselee vain ja palaa metsään. Hetken päästä se tulee uudelleen näkyviin rajan toisella puolella.

Heti Viron raja-aseman takana on kahvila. Siellä rekka-miehet tilaavat itselleen tukevan aamiaisen: valtavan pekoni-munakkaan, ranskalaisia perunoita ja paahtoleipää.

Minä tilaan kahvia. Sisään saapuu nainen lapsi sylissä, toinen lapsi pitää naista kädestä kiinni, perässä tuleva mies kantaa kolmea suurta ruudullista käsilaukkua ja vetää matkalaukkua.

Nainen tulee tiskille, pyytää teetä ja suklaalevyä sekä kysyy, voiko maksaa ruplilla. Hän puhuu venäjää.

- Ei voi, myyjä vastaa.
 - Venäläisellä pankkikortilla?
 - Ei.
 - Entä ukrainan hryvnioilla?
- Ei niilläkään.

Nainen ei jää odottamaan vastausta, vaan kääntyy pois kassan luota. Viiton hänelle: minä voin tarjota. Nainen ei reagoi mutta vanhempi lapsista kääntyy puoleeni. Äiti kis-kaisee tyttöä kädestä ja tämä kääntyy pois.

Ostan kaksi suklaapatukkaa ja teetä. Nainen perheineen seisoo kahvilan aulassa. Yritän antaa suklaapatukat ja teen heille, mutta he kieltäytyvät. Kysyn, mikä on ongelma, totta kai voitte ottaa nämä vastaan.

Nainen alkaa puhua.

- Miten niin ongelma, mitä oikein selität?

Hän ei korota ääntään, mutta huomaan hänen äänessään ärtymystä. Hän puristaa tyttärensä kättä tiukemmin.

En vastaa mitään, ja nainen jatkaa: – Me emme tarvitse teidän suklaatanne, meillä on termoskannu.

En vielääkään vastaa mitään. Sitten nainen sanoo:

- Olemme Mariupolista.
- Ymmärrän, niin ajattelinkin.

Mutta enhän minä mitään ymmärrä. Minulla on kädessäni kaksi Twixiä. Jähmetyn hämmentyneenä paikalleni. En osaa päättää, pitäisikö minun lähteä vai jäädä. Käsissäni pitelemani Twixit alkavat vaikuttaa naurettavilta.

- Minä olen Katja, aloitan.
- Marina, hän sanoo ja nyökkää sitten tyttäriinsä päin:
- Anja, Lena. Ja tässä on mieheni Sergei.

– Miten voin auttaa?

– Emme tarvitse apua, meitä tullaan hakemaan täältä, olemme menossa Puolaan.

Kerron, että minulla on Puolassa tuttavია. – Jos haluatte, voin soittaa heille, he voivat mahdollisesti auttaa teitä siellä.

Se tepsii, Marina suostuu. Onneksi puolalaistutut vastaavat puhelimeen ja lupaavat tulla Marinan perhettä vastaan Krakovassa.

Sitten kysyn vielä kerran suklaapatukoista.

– Emme tarvitse mitään, meillä on kaikkea.

– Kieltäydyttekö siksi, että olen venäläinen?

– Ei, kieltäydyn siksi että en tunne teitä.

Sitten hän lisää: – Anteeksi.

Ehdotan, että voisin jäädä heidän kanssaan odottamaan kuljetusta Puolaan, jos kaikki ei menekään niin kuin on suunniteltu. Kerron, että minulla on oma auto.

Marina vastaa sen olevan tarpeetonta.

En kuitenkaan aio lähteä, joten siinä me viisi sitten istumme kahvilan aulassa Luhamaan raja-asemalla Viron ja Venäjän rajalla.

Kukaan ei sano mitään. Lapsetkin ovat hiljaa, hiljaa ja liikkumatta, mikä tuntuu oudolta.

Jonkin ajan kuluttua hiljaisuus alkaa tuntua tukahduttavalta ja lähden ulos haukkaamaan happea.

Pian Marinan mies tulee perässäni ja sytyttää tupakan.

– Yleensä Marina on iloinen, mies kertoo. – Hän soittaa harmonikkaa ja laulaa. Jopa häissämme Marina soitti ja lauloi itse, voitko kuvitella? Hän oli koulun vararehtori ja järjesti kaikenlaisia retkiä lapsille, vei heitä konsertteihin,

kilpailuihin ja keskusteluihin. Hän käsikirjoitti vitsejä koulun komediaryhmälle ja sai kaikki nauramaan. Jopa minun on välillä vaikea uskoa, että hän oli ennen sellainen. Piilotelimme kolme viikkoa kellarissamme. Näimme kauheita asioita. Marina sai hermoromahduksen ja olin varma, että hän tulee hulluksi. Nuorempi tyttärempme vietti kellarissa yksivuotissyntymäpäiväänsä 23. maaliskuuta.

– Minunkin syntymäpäiväni on 23. maaliskuuta, vastaan sanoakseni jotain. Pitelen edelleen suklaapatukoita käsissäni. Aurinko on nousemassa. Marinakin tulee ulos lasten kanssa. Jotain sanoakseni mainitsen rajalla liikuskelevasta ketusta.

Silloin Marina alkaa kertoa:

– Kun sota alkoi, meiltä hävisivät torakat. Eräänä päivänä ne vain katosivat. Asuimme ensimmäisessä kerroksessa ja olimme aina pähkäilleet, miten pääsisimme niistä eroon. Ja sitten yhtäkkiä niitä ei enää näkynyt. Mihin ne kaikki katosivat? Sanopa se? Mutta me emme tajunneet, että meidänkin olisi pitänyt lähteä. Me jäimme, vaikka silloin jo räjähteli. Viime hetkeen asti uskoimme, että tällaista ei voi tapahtua. Ajattelimme, että kaikki menisi niin kuin ennenkin: taiste-luja kaupungin reunamilla, vähän ammuskelua ja sitten kaikki palautuisi normaaliksi. Niin se oli mennyt kahdeksan vuoden ajan. Aikaisemminkin oli ammuskeltu, oli ohjuskuja ja raketteja, mutta kukaan ei uskonut täysimittaiseen sotaan. Tekeekö se meistä tyhmempiä kuin torakat?

En osaa sanoa mitään.

Marina on 28-vuotias. Hän on hyvin pienikokoinen, tuskin ulottuu kookkaan miehensä olkapäihin asti. Hänellä on tummat hiukset, ja suuret tummanruskeat silmät antavat

kasvoille hieman hämmentyneen ilmeen. Hänen nuorempi tyttärensä, Anja, täytti vuoden mariupolilaisessa kellarissa ja vanhempi tytär, Lena, täyttää syksyllä kahdeksan. Lena syntyi donetskilaisessa synnytyssairaalassa vuonna 2014 ensimmäisten pommitusten jyrinässä.

– Lähdimme synnyttämään Donetskii anopin luokse, koska hän on kättilö, ja ajattelimme, että siellä olisi turvallisempaa. Ei se ihan niin mennyt. Pakenin vastasyntyneen lapsen kanssa Donetskista niin nopeasti kuin pystyin ja hän, Marina nyökkää mieheensä päin, tuskasteli päätöstä mennä synnyttämään äitinsä luokse. Lopulta pääsimme takaisin kotiin. Meillä oli uusi asunto, jonka ikkunat olivat merelle päin, vaikka meri ei meille näkynytäkään, sillä asuntomme oli pohjakerroksessa, mutta meren tuoksu kantautui meille asti. Kävelymatkaa rantaan oli puolisen tuntia. Se oli oikein hieno asunto, ja pidimme siitä paljon. Siellä oli hyvä asua, sisustimme sen kotoisaksi ja hankimme kauniita huonekaluja. Se oli meidän ikioma koti. Ostimme hiljattain uuden televisionkin. Asunto oli ihana, siinä oli kaksi huonetta. Ja nyt se on mennyttä, ja mielenrauha myös. Emme ikinä saa sitä takaisin. Emme löydä sitä täältä tai mistään muualtakaan.

Pelkään, että Marina alkaa itkeä, mutta ei, hän vain jää toistelemaan:

– Emme mistään, emme koskaan.

Anja alkaa itkeä, Marina antaa hänelle teetä termoksesta.

Puhelin soi. Vapaaehtoisjärjestön työntekijä on matkalla Marinan perheen luokse. Hänen pitäisi kuljettaa perhe Viron rajalta Puolan rajalle, mutta hän on myöhässä. Ehdotan,

että voisimme ottaa minun autoni ja tavata työntekijän matkan puolivälissä.

Aluksi Marina vastustelee mutta suostuu sitten, ja lähemme liikkeelle. – Täällä on mielenkiintoinen luonto, sellainen kuin pohjoisessa, korkeita kuusia, vai ovatko ne mäntyjä? En mitenkään totu siihen, Marina sanoo.

– Totu mihin? kysyn.

– En totu mihinkään uuteen. En ole torakka. Minä kiinnyn asioihin. En voi vain lähteä pois, kun on vaarallista, ja saapua takaisin, kun ruokaa on saatavilla.

Sergei asettaa kämmenensä Marinan kädelle.

– Kaikki on ihan hyvin, en ole sekoamassa, Marina jatkaa. – Mutta en vain totu tähän.

Kun Marina puhuu, hän puhuu nopeasti ja paljon, ja kun hän vaikenee, hän on pitkään hiljaa. Minusta tuntuu, että Marina haluaisi sanoa vielä jotakin, mutta hän vain katsoo hiljaa ikkunasta ulos. Ikkunan takana näkyy mäntyjä, mäntyjä ja lisää mäntyjä.

Ajamme puoli tuntia hiljaisuuden vallitessa. Viro jää taakse ja saavumme Latviaan.

– Täällä on hyvät tiet, Venäjällä on huonommat. Myös Ukrainassa on hyvät tiet – tai oli. Nyt ei varmaankaan ole minkäänlaisia. Ne, joita ei ole pommitettu, ovat panssari-vaunujen silpomat, Sergei sanoo.

Hän puhuu ”silvotuista” teistä. Miksei ”tuhoutuneista” tai ”rikotuista”?

Sergei jatkaa:

– Mariupoliin rakennettiin paljon uutta viime vuosina. Uuden kaupunginjohtajan myötä aloimme elää kerrassaan

uutta elämää. Vanhoja taloja korjattiin, teitä parannettiin, teatteri remontoitiin, kaikki tehtiin hyvällä maulla. Kaupunkiin rakennettiin jopa luisteluareena, jotta lapset voisivat pelata jääkiekkoa. Uimarantakin siistittiin. Tiesittekö, että neuvostoaikana Mariupolissa asui melkein miljoona ihmistä? Ja kun Neuvostoliitto kaatui, kaikki halusivat sieltä pois. Viime vuosina ihmiset halusivat jälleen palata Mariupoliin, siis ennen kuin sota alkoi. Kaupungilla oli vetovoimaa. Yksin suihkulähteet olisivat riittäneet tekemään vaikutuksen. Me päätimme, että tänä kesänä emme matkusta lomalla minnekään. Miksi lähteä kauas, kun kodin vieressä on hieno hiekkaranta?

Sergei sytyttää tupakan.

Marina alkaa puhua.

– Sergei tienasi hyvin Azovstalissa. Mariupolissa lähes kaikki työskentelivät Azovstalin rauta- ja terästehtaalla tai Iljitsin jättimäisellä terästehtaalla. Siellä maksettiin huonosti 1990-luvulla, mutta viime vuosina tilanne parani. Mutta se ei nyt liity tähän. Kun sota alkoi – sireenit, ilmahälytykset – Sergei oli töissä. Hän soitti minulle ja pyysi ottamaan lapset mukaan ja tulemaan tehtaan juuri avattuun pommi-suojaan. Juoksin ja ryntäilin pitkin asuntoa, tavarat putoilivat käsistäni. En osannut päättää, mitä ottaisin mukaan, ja siksi jäimme kotiin, niin typerältä kuin se kuulostaakin. Kunpa minulla olisi ollut edes parempi syy. Joka tapauksessa iltaa kohden pommitukset tuntuivat hiljenneneen.

Illalla Sergei tuli työvuorosta ja kehotti pakkaamaan ja lähtemään tehtaalle. Siellä on turvallisempaa, hän sanoi. Kerroin, että minulla on outo tunne, tavallaan ennakkoavistus,

että meidän ei kannattaisi lähteä sinne. Se on ansa, sanoin. Jos jotain pahaa tapahtuu, emme ikinä pääse sieltä pois. Muistan lisänneeni, että asumme pohjakerroksessa, kellariin on vain muutama askel. Pysytään kotona, nämä seinät suojelevat meitä. Juuri silloin pamahti, ja tuntui kuin pommi olisi osunut viereiseen huoneeseen. Ympärillä oli savua ja palaneen käryä, tuli pimeää ja hiljaista. Tajusin myöhemmin, että menetin hetkeksi kuuloni ja olin täysin pihalla. Anja oli koko ajan minun sylissäni. Mutta missä Lena oli? Kuuloni alkoi pikkuhiljaa palautua ja tuntui kuin olisin ollut veden alla. Kuulin Anjan itkevän ja Sergein kysyvän, olenko kunnossa, mutta minä huusin Lenaa. Etsi Lena! Siinä vaiheessa talomme alkoi luhistua, sortua kasaan kuin korttitalo, kuin maa olisi kadonnut jalkojen alta. Sellaista se oli. Tuntui kuin olisin irtaantunut kehostani, ikään kuin olisin katsonut itseäni ulkopuolelta. En uskonut silmiäni. Kahuu valtasi minut enkä käsittänyt ollenkaan, mitä oli tapahtumassa. Toimin niin nopeasti kuin pystyin, mutta kaikki tapahtui kuin hidastetussa filmissä. Olin varmasti aivan sekaisin. Sergei ja Anja työnsivät minut ikkunasta ulos, ja Sergei juoksi asunnolle hakemaan Lenan. Hänen löytämisessään meni pitkään. Anja ja minä seisoiimme ulkona, ja on ihme, että emme jääneet putoavan rakennusjätteen alle. Tuntui siltä, että seisoiimme ulkona ikuisuuden. Sergei kertoi, että hän löysi Lenan heti. Tyttö oli pelästynyt ja istui jalat kippurassa jääkaapin takana. Sergei tarttui tyttöön ja he hyppäsivät ulos ikkunasta samalla kun koko rappu romahti. Siellä me sitten seisoiimme kotivaatteissamme entisen kotimme pihalla. Kotia ei enää ollut, vain röykkiö palanutta rakennusjätettä.

Oli pakkasta, en muista paljonko, mutta oli todella kylmää. Katselin jonnekin ylös. Ehkä halusin nähdä taivaalla Jumalan tai jotain vastaavaa, mutta siellä ei näkynyt mitään, vain harmaansamea taivas, josta satoi päällemme mustaa lunta. Voin vieläkin maistaa sen myrkyllisen, oksettavan maun. Olen tehnyt kaikkeni saadakseni sen maun pois, kurlannut alkoholilla ja kaikkea mutta mikään ei ole auttanut.

Ilman Sergeitä olisimme varmaan jäätyneet pihalle. Musta lumi vaikutti minuun hypnoosin lailla. En kuullut Lenaa enkä Anjaa, jotka itkivät sylissäni. Sergei ravisteli minua rajusti ja alkoi raahata meitä eteenpäin. Vastapäätä oli kaksi kaksitoistakerroksista kerrostaloa, joissa kummassakin oli kellari. Valitsimme niistä toisen. Se oli kuin kohtalon sanelemaa. Valitsemamme rakennus pelasti meidät. Jos olisimme valinneet toisen, emme olisi tässä puhumassa sinulle. Toiseen taloon osui melkein heti tykinammus. Nyt myös tiedän, kuinka pitkään kaksitoistakerroksinen talo palaa: 40 minuuttia. Sen jälkeen kaikki on mennyttä.

Kellariin, jossa olimme, kannettiin tajutonta ja päänsä loukannutta poikaa. Hänen pienet raajansa roikkuivat veltoina ja hänen kasvonsa olivat luonnottoman kalpeat. Tiesimme kaikki, ettei häntä voinut enää pelastaa. Mutta ihmiset eivät halunneet uskoa sitä. Joku yritti tekohengitystä, toinen antoi sydänhierontaa tai jotakin sellaista, en ihan ymmärtänyt, enhän ole lääkäri. Eräs nainen yritti puhdistaa hänen haavaansa. Silloin tunnistin pojan, hän oli meidän koulustamme. Muistin jopa hänen nimensä ja sen, kuinka hän lauloi koulun konserteissa. Hänellä oli pehmeä, enkelimäinen ääni. Ääni kaikui korvissani, ja tuntui etten

enää kestä. Aloin huutaa kuin hullu: Roistot, roistot, vihaan teitä, olkaa kirottuja! Kunpa kuolisitte! Mieheni läpsi minua kasvoille ja ihmiset vetivät minut sivuun. Kesti kauan ennen kuin rauhoituin. Mutta jotain minussa kuoli pojan mukana. Tuntui kuin sydämeni olisi revitty irti. Hän ei ollut minun poikani, omat lapseni ovat elossa, Luojan kiitos, mutta en ikinä unohda pojan kalpeita kasvoja ja valtavaa haavaa hänen otsassaan. Nämä muistot säilyvät varmasti hautaan asti.

Sillä hetkellä päätin, että selviän, keksin keinon paeta ja viedä perheeni turvaan. Me emme tänne kuole. Muistan tuon päivän, se oli 6. maaliskuuta. Seuraavista päivistä en muista mitään. Menetin ajantajun. Myöhemmin selvisi, että olimme istuneet kellarissa 21 päivää. Anja täytti siellä vuoden. Sergei kertoi, että sinulla on sama syntymäpäivä. Sinä varmaan juhlit sitä eri tavalla.

Anja nukkuu Lenan sylissä. Lena katselee korkeita kuusia, joita vilisee tien molemmin puolin. Sergei tupakoi ja puhalttaa savua ikkunasta ulos. Saavumme sovitulle huoltoasemalle Latviassa, tapaamme vapaaehtoisen työntekijän, siirrämme tavarat hänen autoonsa. Jätän Marinalle puhelinnumeroni kaiken varalta. Hyvästelemme ja he jatkavat matkaa kohti Puolaa. Olen varma, että emme enää näe toisiamme. Tunnen myös outoa helpotusta. Minun oli vaikea keskustella Marinan kanssa.

Parin viikon kuluttua Marina lähettää minulle tekstiviestin:

Hei, täällä Marina Mariupolista. Kerroin teille torakoista. Voimmeko jutella?

LUKU 2

MAGNEETTI

Julian hiukset on kiinnitetty hiuslenkillä poninhännälle. Jos Juliaa katsoo sivulta, näkee kuinka poninhännän alta pilkistää hiukan metallia. Se on sirpale miinasta, joka osui häneen 6. maaliskuuta 2022. Me tapaamme puolitoista kuu-kautta hänen haavoittumisensa jälkeen. Hän naureskelee:

– Kuvittele, kokeiltiin kiinnittää tuohon magneettia ja se pysyi siinä kiinni.

Kysyn Julialta, mikä häntä naurattaa. Hän ottaa hiuslenkin pois ja vapauttaa hiuksensa. Sitten hän vastaa:

– Olen itkuni itkenyt. Itkeminen on helppoa, vai mitä? Kun on sairas, on helppo vain istua ja itkeä. Minulla ei ole mitään. Minut on lyöty, minulta on viety kotimaani. Meiltä on riistetty koti ja elämä. Kaikki se, mitä rakastimme, on otettu pois ja siitä on tehty loppu. Ihmiset, joita rakastimme, on tapettu. Emme saa heitä takaisin, vaikka meille kerrotaankin uudesta elämästä, joka alkaa kun tämä kaikki on ohi. Mutta he eivät näe kyyneleitáni. En itke enää, sillä minun täytyy elää. Meidän täytyy jatkaa elämää, ymmärrätkö?

Julia katsoo sivuilleen, ikään kuin valitakseen, missä aikoo jatkossa elää. Hän on syntynyt ja kasvanut Mariupolissa. Toukokuussa 2022 tapaamme Taganrogissa Etelä-Venäjäällä. Ympärillämme on paljon ihmisiä, mutta kaikki puhuvat puoliääneen. Istumme kahdella toimistotuolilla entisen Urheiluareenan koripallosalissa Lenininkadulla.

Hieman ennen sodan alkamista helmikuussa 2022 Urheiluareena oli muutettu pakolaisten väliaikaiseksi vastaanottokeskukseksi. Entisessä koripallosalissa on koko pituudeltaan kahdeksassa rivissä telttasänkyjä. Niissä istutaan, maataan, nukutaan, syödään – asukkaat ovat ukrainalaisia pakolaisia pommitetuista ja hävitetyistä kaupungeista ja heidät on tuotu turvaan Venäjän puolelle. Pakolaiset viipyvät vastaanottokeskuksessa yhdestä viiteen päivään, minkä jälkeen heidät siirretään maan sisäosiin.

Enimmillään keskus voi majoittaa 560 ihmistä. Tapaamishetkellä ihmisiä on tavallista vähemmän, useimmat, kuten Julia, ovat lastensa kanssa. Lapset pääasiassa tuijottavat puhelinta. Julian poika Platon on vielä niin pieni, ettei pysty keskittymään edes puhelimella pelaamiseen. Hän on kaksi vuotta ja neljä kuukautta.

Koripallosaliin on eristetty ”lasten nurkkaus”. Sinne on levitetty matto ja tuotu leluja: muutamia leikkipalikoita, kuorma-auto ilman hyttiä, nosturi ja pieni punainen henkilöauto, jolla Platon leikkii. Julia pitää poikaa tarkasti silmällä. Kuullessaan nimensä Platon tulee äitinsä luokse. Välillä hän juo vettä tuttipullosta, jota äiti pitää käsissään.

Julia kertoo:

Elämänkohtaloita, jotka jättävät sanattomaksi

Ukrainan sodan syttyä venäläinen toimittaja Katerina Gordeeva ryhtyi tapaamaan pakolaisia Venäjän, Euroopan sekä Ukrainan pakolaisleireillä. Kuukausien keskustelujen jälkeen syntyi kirja *Sodan viemät elämät*; 24 tarinaa, joita yhdistää loputon suru. Kuinka elämä murtui hetkessä, kaikki minkä varaan elämä oli rakentunut, otettiin äkkiä pois.

Tarinoitaan kertovat mm. melitopolilainen perhe, joka menetti yhdessä ohjusiskussa kaiken. Mariupolilainen nainen oli ulkoiluttamassa koiraansa, kun venäläinen tankki ampui hänen kotinsa raunioiksi; mies ja koira kuolivat. Kotiapulaiseksi Espanjaan päätnyt nainen menetti ensin appensa, sitten miehensä – ja lopulta myös poikansa. Kaiken kokemansa jälkeen hänellä oli vaikeuksia pitää kiinni psyykensä rippeistä.

Kotinsa ja rakkaansa menettäneillä on mielessään vain yksi kysymys: Miksi? Mihin tätä sotaa tarvittiin, miksi emme saaneet elää rauhassa?

”Kaikkein pimeimmällä hetkellä toimittajalla on vain yksi tehtävä: dokumentoida kaikki se, mitä on tapahtunut... Ettei historiaa tarvitsisi myöhemmin vääristellä ja kertoa valheita siitä, mitä ihmiset ovat nähneet omin silmin.” – Katerina Gordeeva

Katerina Gordeeva on yksi Venäjän tunnetuimmista itsenäisistä journalisteista. Hän on työskennellyt useille tv-kanaville ja raportoinut mm. Tšetšenian, Afganistanin ja Irakin sodista. Elokuussa 2022 hänet palkittiin työstään Anna Politkovskaya International Journalism -palkinnolla. Hänen YouTube-kanavallaan on yli 1,3 miljoonaa seuraajaa. Vuonna 2014 Gordeeva muutti pois Venäjältä protestina Krimin valtaukselle. Syksyllä 2022 Venäjä nimesi hänet ulkomaiseksi agentiksi.

474

Kansi Tilla Larkiala/
Taittopalvelu Yliveto Oy

minerva
www.minervakustannus.fi

ISBN 978-952-410-047-2

